

**SLOVAK ASSOCIATION
FOR WORKING EQUITATION**

SLOVAK ASSOCIATION FOR WORKING EQUITATION

**NÁRODNÉ PRAVIDLÁ
WORKING EQUITATION**

Platné od **4.2024**

1. Všeobecne o Working Equitation

Working Equitation (ďalej WE) môžeme voľne preložiť ako „pracovné jazdectvo“, vychádza teda z každodennej práce jazdcov a koní, z terénnej práce a práce s dobytkom. Cieľom je poslušný, obratný, všestranne využiteľný kôň, ktorý harmonicky a bez známok odporu pracuje so svojim jazdcom na určených úlohách. V disciplíne WE je táto práca simulovaná úlohou na drezúrnom obdĺžniku, prekonávaním rôznorodých prekážok a prácou s dobytkom. Vo vyšších stupňoch WE je vyžadované vedenie koňa jednou rukou, čím sa snaží priblížiť reálnym situáciám zo života, kde nie je možné na vedenie koňa používať obidve ruky (napr. otváranie bránky, prenášanie predmetov).

V súťažiach WE jazdci prezentujú svoju krajinu, jej jazdecké tradície a kultúru svojím vzhľadom, oblečením, nastrojením a jazdeckým štýlom, medzinárodné súťaže preto bývajú tiež ukázkou jednotlivých etnografických a kultúrnych predstavení národov.

Smernice pre tento šport vydáva celosvetová organizácia „World Association for Working Equitation“ (WAVE), fungujúca od roku 2004. WAVE riadi, rozvíja a podporuje WE na celosvetovej úrovni, usporadúva Majstrovstvá sveta, zabezpečuje školenia medzinárodných rozhodcov. Je uznaná Európskou jazdeckou federáciou (EEF).

Medzinárodné pravidlá sú k nahliadnutiu na oficiálnej stránke WAVE.

2. Preteky Working Equitation

Slovak Association for Working Equitation (SAWE) je oprávnená organizovať preteky na celom území Slovenskej republiky v disciplíne Working Equitation.

Súťaž Working Equitation sa skladá zo štyroch samostatných úloh - drezúrny test, test ovládateľnosti, rýchlostný test a test s dobytkom. Test s dobytkom nie je vyžadovaný na pretekoch národnej úrovne.

Preteky Working Equitation sú všetky verejné akcie, usporiadané SAWE, ktoré sa riadia pravidlami SAWE a na ktorých sa vyhodnocuje poradie.

Preteky musia byť zapísané v kalendári pretekov na stránke [SAWE](#), kde musia byť uvedené aj propozície pretekov. Propozície pretekov obsahujú predovšetkým miesto, dátum a čas konania, vypísané triedy súťaží.

Usporiadateľom pretekov musí byť riadny člen SAWE, ktorý je povinný predložiť predbežné propozície najneskôr 6 týždňov pred plánovaným dátumom konania pretekov Odbornej komisii k schváleniu. Túto činnosť vykonáva vždy k vlastnej ekonomickej ťarche.

Za neschválené (neoficiálne) preteky sa považujú všetky preteky, ktoré neboli schválené a povolené Odbornou komisiou.

Preteky schválené Odbornou komisiou musia byť čo najskôr uverejnené v oficiálnom kalendári akcií, spolu s propozíciami pretekov.

2.1. Národná súťaž (national competition – ďalej len NC)

- preteky NC musia obsahovať viac ako jednu triedu obtiažnosti, musí ich rozhodovať minimálne jeden rozhodca s kvalifikáciou SAWE, medzinárodný rozhodca WAVE alebo rozhodca z partnerskej krajiny na základe čl. 17.2. týchto pravidiel

- výsledky všetkých súťaží musia byť zverejnené na stránkach SAWE
- každý účastník pretekov NC musí byť riadnym členom SAWE
- preteky NC sú zároveň kvalifikačnými pretekmi na Majstrovstvá SR, **pre kvalifikáciu je potrebné v danom roku absolvovať aspoň jeden pretek v danej triede obtiažnosti, s akýmkoľvek umiestnením, bez diskvalifikácie z niektorého z testov**

2.2. Otvorená súťaž (open competition – ďalej len OC)

- preteky OC sa riadia platnými pravidlami SAWE
- vypisujú sa iba pre triedu „Z“
- účastníci nemusia byť členmi SAWE
- výsledky sa nezaratúvajú do žiadneho rebríčka a neslúžia ako kvalifikácia na Majstrovstvá Slovenska.
- účastníci majú právo obdržať protokol zo svojej jazdy bezprostredne po vyhodnotení výsledkov
- usporiadateľ má právo rozhodnúť o vynechaní drezúrneho testu, ~~v tom prípade bude test ovládateľnosti koňa zaradený po ukončení súťaží NC~~

3. Rozdelenie kategórií jazdcov

Deti (D)

- veková kategória od 6 do 12 rokov, vrátane. Mladiství do 15 rokov môžu štartovať len s písomným súhlasom zákonného zástupcu
- povinná je bezpečnostná prilba a chránič chrbtice na súťaži aj na opracovisku, vždy, keď jazdec sedí na koni
- povinné je vedenie koňa obojručne a to vo všetkých triedach.

Juniori (J)

- veková kategória od 13 do 19 rokov, vrátane. Mladiství do 15 rokov môžu štartovať len s písomným súhlasom zákonného zástupcu.
- pre jazdcov do 15 rokov vrátane, je povinná bezpečnostná prilba a chránič chrbtice na súťaži aj na opracovisku, vždy, keď jazdec sedí na koni.
- pre jazdcov od 16 do 18 rokov je povinná bezpečnostná prilba na súťaži aj na opracovisku, vždy, keď jazdec sedí na koni
- v triede Z a L je povinné vedenie oboma rukami, v kategóriách S a P je povolené vedenie koňa jednou rukou, nie je však povinné.

Seniori (S)

- veková kategória od 20 rokov vyššie, pre jazdcov, ktorí v danom roku dovŕšili alebo dovŕšia minimálny vek 20 rokov.

- vedenie koňa - pre triedu Z a L povinné vedenie oboma rukami
- pre triedy S a P povolené vedenie koňa jednou rukou, ale nie je povinné
- pre triedu M povinné vedenie jednou rukou
- pre jazdcov v kategórii Senior je doporučená bezpečnostná prilba, nie je ale povinná

Jazdec s vodičom (V – mladý worker)

- veková kategória od 3 rokov vyššie, bez obmedzenia hornej hranice veku
- vodičom musí byť osoba staršia ako 18 rokov, alebo osoba staršia ako 15 rokov s písomným súhlasom rodiča / zákonného zástupcu
- povinná je bezpečnostná prilba a chránič chrbtice na súťaži aj na opracovisku, vždy, keď jazdec sedí na koni
- je možné použiť prekážky 2, 6, 8, 9 (bez cúvania), 10, 13, 14, 15, 16, 17
- ~~kategória bude zaradovaná po ukončení všetkých súťaží OC aj NC~~

Mladiství do 18 rokov môžu štartovať len s písomným súhlasom rodiča / zákonného zástupcu / zodpovednej osoby. Písomný súhlas sa odovzdá v kancelárii pretekov/sekretariáte pretekov pri prezentácii pred súťažou.

Usporiadateľ ani SAWE nepreberá zodpovednosť za zranenia a škody na majetku. Majiteľ koňa nesie plnú zodpovednosť za spôsobené škody a prípadné zranenia.

4. Súťažné triedy

Súťaže sú rozdelené do týchto tried obtiažnosti:

Základná (Z)

- otvorená pre kategórie D, J, S
- povinné vedenie koňa oboma rukami
- trieda sa otvára pre kone 4-ročné a staršie
- v teste ovládateľnosti je základným chodom triedy klus. Medzi prekážkami je povolený cval, **ale nie je žiadúci**
- rýchlostný test sa pre túto triedu neotvára
- nie je povolené zubadlo s pákovým efektom
- bič je povolený iba na drezúrnom teste a na opracovisku

Ľahká (L)

- otvorená pre kategórie D, J, S

- povinné vedenie koňa oboma rukami
- trieda sa otvára pre kone 4-ročné a staršie
- v teste ovládateľnosti je základným chodom triedy cval. Jednoduché zmeny cvalu sú povolené cez zastavenie, cez krok (cval – krok – cval), a cez klus (cval – klus – cval)
- rýchlostný test sa pre túto triedu neotvára
- nie je povolené zubadlo s pákovým efektom
- bič je povolený iba na drezúrnom teste a na opravovisku

Stredná (S)

- otvorená pre kategórie J, S
- povolené vedenie koňa jednou alebo dvoma rukami. Vedenie jednou rukou nie je bodovo zvýhodnené. Pri nesprávnom vedení jednou rukou môže rozhodca odkázať jazdca na vedenie koňa oboma rukami
- trieda sa otvára pre kone 5-ročné a staršie
- v teste ovládateľnosti je základným chodom cval. Klus bude negatívne hodnotený. Povolené sú jednoduché alebo letmé zmeny cvalu
- bič je povolený iba na drezúrnom teste a na opravovisku

Pokročilá (P)

- otvorená pre kategórie J, S
- povolené vedenie koňa jednou alebo dvoma rukami. Vedenie jednou rukou nie je bodovo zvýhodnené. Pri nesprávnom vedení jednou rukou môže rozhodca odkázať jazdca na vedenie koňa oboma rukami
- trieda sa otvára pre kone 6-ročné a staršie
- v teste ovládateľnosti je základným chodom cval. Klus bude negatívne hodnotený. Povolené sú iba letmé zmeny cvalu
- bič je povolený iba na opravovisku

Majstrovská (M)

- otvorená pre kategóriu S
- povinné vedenie koňa jednou rukou.
- trieda sa otvára pre kone 7-ročné a staršie
- v teste ovládateľnosti je základným chodom cval. Klus bude negatívne hodnotený. Povolené sú iba letmé zmeny cvalu
- bič nie je povolený

Všetky triedy sú otvorené pre všetky plemená koní.

Jazdec sám rozhoduje o zaradení do triedy na základe svojich schopností a schopností svojho koňa. Odborná komisia môže na návrh rozhodcu odporučiť návrat do nižšej triedy.

Na prebiehajúcich pretekoch smie dvojica jazdec-kôň štartovať najviac v dvoch súťažných triedach. **Výnimka je v kategórii „Jazdec s vodičom“, kedy kôň smie štartovať 3x. (2 štarty OC/NC + 3 štarty Mladý Worker)**

V triedach s vedením koňa jednou rukou je možné používať ktorúkoľvek ruku, nie je možné ju počas súťaže meniť pod trestom penalizácie.

Vo všetkých triedach je žiaduce tradičné oblečenie

Vo všetkých kategóriách sú povolené kovové alebo plastové ostrohy, tupé a bez ostrých hrán. Ostrohy nesmú zraňovať koňa.

5. Pravidlá pre opravovisko

Opracovisko je priestor určený k príprave koňa a jazdca pred vstupom do kolbiska.

Jazdci sú povinní dodržiavať jazdiarenské pravidlá. Vstup na opravovisko je povolený len jazdcom a ich trénerom a ošetrovateľom.

Nie je povolené hrubé správanie sa voči koňovi, nadmerné používanie biča alebo ostrôh, ani konanie, ktoré koňovi spôsobuje bolesť či zranenie. Za uvedené správanie môže byť jazdec diskvalifikovaný z pretekov.

Jazdci sú povinní dodržiavať bezpečnostné zásady a neohroziť ostatných jazdcov na opravovisku. Organizátor pretekov môže určiť osobu poverenú ku kontrole dodržiavania pravidiel na opravovisku.

6. Pravidlá pre kolbisko

Kolbisko je priestor určený k uskutočneniu súťaži WE.

Vstup do kolbiska je povolený súťažiacim dvojiciam, ktoré štartujú v prebiehajúcej súťaži, rozhodcom, technickému personálu a osobám, ktoré určí usporiadateľ.

Nie je povolené hrubé správanie voči koňovi, nadmerné používanie biča alebo ostrôh, alebo konanie, ktoré koňovi spôsobuje bolesť či zranenie. Za uvedené správanie môže byť jazdec potrestaný alebo diskvalifikovaný z pretekov.

7. Štartovná listina

Za správnosť štartovnej listiny zodpovedá sekretár pretekov. Poradie štartov v prvej časti súťaže je určené losovaním, v druhej časti súťaže je poradie opačné.

Poradie štartov musí byť zverejnené najneskôr hodinu pred prvým plánovaným štartom na viditeľnom a prístupnom mieste.

Súťažiaci je povinný nastúpiť do kolbiska najneskôr 1 minútu po vyzvaní k štartu.

8. Veterinárna kontrola

Pred súťažou, v jej priebehu alebo po jej skončení môže byť vykonaná veterinárna kontrola. Jej účelom je zistiť zdravotný stav koňa, hlavne v prípade, ak vykazuje známky krívania alebo iného zranenia. Veterinárna kontrola môže kontrolovať, či krvné testy a očkovania zodpovedajú platným predpisom ŠVPS a či kôň zodpovedá popisu vo svojom identifikačnom preukaze.

Výsledok kontroly oznámi veterinár hlavnému rozhodcovi a pripojí svoje odborné stanovisko. V prípade zistených pochybení alebo nekalých praktík, môže byť súťažiacemu udelená pokuta podľa aktuálneho sadzobníka SAWE.

8. Systém hodnotenia

V drezúrnom teste udeľujú rozhodcovia známky za jednotlivé cviky a súhrnné hodnotenia. K nim sa pripájajú poznámky slúžiace k ďalšiemu rozvoju jazdca a koňa.

V teste ovládateľnosti udeľujú rozhodcovia známky za jednotlivé prekážky a súhrnné hodnotenia. K nim sa pripájajú poznámky slúžiace k ďalšiemu rozvoju jazdca a koňa.

V rýchlostnom teste je rozhodujúci celkový výsledný čas s pripočítanými penalizáciami, pričom víťazí najrýchlejší čas. Meranie času by malo prebiehať pomocou elektronickej časomiere a zároveň sa meria ručne hlavným rozhodcom alebo sekretárom. V prípade, že behom súťaže zlyhá elektronickej časomiera, platí čas nameraný ručne. Pokiaľ nie je k dispozícii elektronickej časomiera, merajú čas ručne minimálne dve osoby, a to hlavný rozhodca a poverená osoba (rozhodca, sekretár, asistent rozhodcu).

V teste s dobytkom je rozhodujúci celkový dosiahnutý čas potrebný k oddeleniu označeného teľaťa. Pre meranie času platia rovnaké podmienky, ako v rýchlostnom teste.

V drezúrnom teste a v teste ovládateľnosti hodnotí rozhodca koňa podľa nasledujúcich kritérií:

- pravidelnosť chodov, plynulé prekonávanie prekážok, prevedenie zmeny cvalu, prístupnosť na pomôcky, postoj tela, zhromaždenie.

V drezúrnom teste a v teste ovládateľnosti hodnotí rozhodca jazdca podľa nasledujúcich kritérií:

- správny sed, presnosť predvedenia figur a prekonávania prekážok, používanie pomôcok, držanie oťaží.

Test s dobytkom sa započítava do celkového hodnotenia jednotlivca.

Základným princípom prideľovania bodov je nasledujúci postup: každý súťažiaci dostane 1 bod za účasť v každom dokončenom teste, plus ďalší bod za každého jazdca, ktorého porazí. Do porazených sa počítajú aj dvojice, ktoré nastúpili aspoň do jedného testu a súťaž nedokončili alebo boli diskvalifikovaní. Víťaz dostane plus jeden bod navyše. Ak je jazdec z testu diskvalifikovaný, bod za účasť nedostáva, výsledok daného testu je 0 bodov.

Do celkového hodnotenia jednotlivcov sa ráta súčet dosiahnutých bodov z drezúrneho testu, testu ovládateľnosti a rýchlostného testu. V prípade rovnakého počtu bodov u dvoch dvojíc rozhoduje vyšší počet bodov z drezúrneho testu, pokiaľ je aj ten rovnaký, potom rozhoduje vyšší počet bodov **zo súhrnných známk drezúrneho testu. Pokiaľ je aj ten rovnaký, potom rozhoduje vyšší počet bodov z testu ovládateľnosti.**

Pri súťaži tímov sa započítava do celkového hodnotenia aj test s dobytkom. Započítavajú sa vždy 3 najlepšie výsledky tímu z každého testu na základe bodov dosiahnutých v drezúrnom teste, v teste ovládateľnosti, výsledného času v rýchlostnom teste a najrýchlejších členov tímu v teste s dobytkom.

9. Dôvody pre vylúčenie/diskvalifikáciu

- čerstvá krv na tele koňa
- zdržanie viac ako 1 minútu po vyzvaní jazdca na štart, neprejudenie štartu behom jednej minúty od odštartovania zvoncom
- opustenie kolbiska všetkými štyrmi nohami koňa počas testu
- neposlušnosť koňa, ktorá zabraňuje pokračovaniu v teste, trvajúca viac ako 20 sekúnd
- krívanie koňa
- hrubé a násilné správanie sa ku koňovi
- pri teste s dobytkom násilné chovanie sa voči dobytku
- neschopnosť predviesť predpísané figúry v stanovenom poradí
- tretí omyl jazdca v drezúrnom teste
- zmena ruky pri vedení koňa jednou rukou
- pád jazdca z koňa, alebo pád koňa
- nedodržanie časového limitu pri obhliadke kurzu
- vynechanie pozdravu rozhodcov, okrem prípadu, ak sa rozhodcovia vzdajú práva na pozdrav

V teste ovládateľnosti a v rýchlostnom teste:

- začatie testu pred vyzvaním k štartu zvoncom
- neprejudenie štartu pri zahájení a cieľa pri ukončení testu
- prejudenie štartu alebo cieľa počas testu
- neprekonanie prekážky po tretej oprave v Z, L a S, po prvej oprave v P a M
- nedokončenie prekážky
- zničenie prekážky alebo jej častí
- tretí pád garroche
- ukazovanie prekážky koňovi pred štartom
- prejudenie ešte neprekonanej prekážky
- úmyselné zhodenie alebo poškodenie prekážky

Vylúčenie alebo okamžitú diskvalifikáciu oznamuje hlavný rozhodca, test je ukončený zvoncom. Z výchovného hľadiska môže jazdec po dohode s rozhodcom dokončiť test bez hodnotenia. Do pojmu diskvalifikácia sa počítajú aj situácie, ak sa jazdec vzdá v priebehu testu, alebo ak jazdec nenastúpi na test.

Vonkajšia pomoc jazdcovi nie je povolená. Pokiaľ k nej dôjde, rozhodca túto skutočnosť zohľadní v hodnotení.

10. Protesty

Protest môže podať účastník pretekov alebo oficiálny funkcionár. Protesty týkajúce sa týrania koní, môže podať akákoľvek osoba. Protest súvisiaci s konkrétnymi pretekmi sa podáva hlavnému rozhodcovi.

Protesty týkajúce sa spôsobilosti jazdca alebo koňa na daných pretekoch, alebo podmienok kolbiska, obdĺžnika, opravoviska, musia byť podané najneskôr 30 minút pred zahájením danej súťaže.

Protest týkajúci sa prekážok, plánu testu, dĺžky kurzu pre test ovládateľnosti alebo rýchlosti, musí byť podaný najneskôr 15 minút pred začiatkom súťaže.

Po podaní protestu sa prípadná prehliadka kurzu testu preruší a počká sa na rozhodnutie hlavného rozhodcu. Ak protest nie je uznaný, pokračuje sa v prehliadke. Pokiaľ je protest uznaný a dôjde k zmene na kolbisku, musia mať všetci štartujúci danej súťaže možnosť sa so zmenou oboznámiť pri opakovanej prehliadke kurzu.

Protest týkajúci sa nezrovnalostí alebo incidentov behom súťaže, alebo výsledkov súťaže, musí byť podaný najneskôr do 60 minút po vyhlásení výsledkov súťaže.

Všetky protesty by mali byť podané v písomnej forme, podpísané oprávnenou osobou.

K písomnému protestu je nutné pripojiť poplatok podľa aktuálneho sadzobníka SAWE. Pokiaľ je protest uznaný, poplatok bude vrátený. Pokiaľ je protest zamietnutý, poplatok sa nevracia. Poplatok za protest prináleží SAWE. Protest prevezme hlavný rozhodca alebo sekretár pretekov, zaznamená čas prevzatia a prevzatie poplatku za protest. Ak existujú podporné dôkazy, vrátane mien svedkov, mali by byť priložené.

Každý, kto podá protest, má právo obdržať naň písomnú odpoveď.

Správu o prijatí, riešení a výsledku podaného protestu, kópiu podaného protestu, zašle hlavný rozhodca na email SAWE do jedného týždňa po skončení preteku. Originálne dokumenty uschová hlavný rozhodca u seba.

Nevrátený poplatok za protest podľa platného sadzobníka zašle hlavný rozhodca na účet SAWE do jedného týždňa od skončenia pretekov.

Protesty, ktoré nesúvisia s konkrétnymi pretekmi, podáva člen SAWE Výkonnému výboru.

11. Drezúrny test

Predvedenie úloh

V drezúrnom teste je pre každú kategóriu stanovená úloha s určitým počtom cvikov a figúr, ktoré musia byť jazdcom predvedené v danom poradí. Úlohy sa jazdia spamäti, pokiaľ nie je v propozíciách uvedené inak. Pokiaľ je čítanie úloh povolené, rozhodca nesmie robiť rozdiel v hodnotení, pokiaľ jazdec jazdí spamäti. Protokoly drezúrnych testov pre každú triedu a príslušné koeficienty pre každý cvik a figúru sú definované v prílohe týchto pravidiel – „Drezúrne úlohy“

Časový limit na predvedenie celej úlohy je 8 minút. Začína sa merať, keď jazdec pozdraví rozhodcu. Zodpovednosť za stráženie času a zvonec má hlavný rozhodca v C.

Rozhodca v C musí mať k dispozícii zvonec, ktorým signalizuje začiatok každého drezúrneho testu, každý omyl a koniec doby vymedzenej pre každý drezúrny test. Rozhodca v C udeľuje súťažiacemu povolenie vstúpiť do obdĺžnika zazvonením na zvonec.

Každý omyl sa hodnotí – 2 bodmi, tretí omyl znamená vylúčenie súťažiaceho z testu. Pokiaľ dôjde k omylu, rozhodca zazvoní na zvonec, upozorní jazdca na omyl a vyzve ho k opraveniu omylu. Súťažiaci pokračuje v teste od bodu, kde došlo k omylu.

Jazdec môže úlohu predviesť na vlastnú hudbu, ktorú je potrebné doručiť usporiadateľovi pred začatím pretekov (napr. na USB, elektronickou poštou). Dobré predvedenie koňa na vhodne zvolenú hudbu môže byť pozitívne hodnotené v prezentácii dvojice udelením vyššej známky.

Ak jazdec nedodá vlastnú hudbu, prideli mu ju usporiadateľ podľa vlastného uváženia. Jazdec pred vstupom do obdĺžnika dáva signál zdvihnutím ruky, že sa hudba môže spustiť.

Po každom teste sú protokoly s uvedenými známkami predané sekretárovi k spočítaniu známok a celkového skóre. Všetky výsledky sú zverejnené na výsledkovej tabuli.

Kolbisko (obdĺžnik)

Povrch obdĺžnika musí byť rovný, s vhodným, ideálne pieskovým, popr. trávnatým povrchom, upravený, bez kameňov alebo iných nebezpečných predmetov. Rozmery obdĺžnika pre drezúrny test sú 20 m x 40 m, obdĺžnik musí byť ohraničený bariérami nie vyššími ako 0.5 m. Okraje obdĺžnika môžu byť zhodné so stenami jazdiarne.

Vjazd do kolbiska musí byť minimálne 2 metre široký, umiestnený uprostred krátkej steny naproti miestu, kde sedí rozhodca, vjazd nie je povinné počas testu uzatvárať.

Pokiaľ technické podmienky neumožňujú vstup z krátkej steny, štartuje sa z obdĺžnika.

Diváci by mali byť umiestnení vo vzdialenosti minimálne 2 metre od okrajov obdĺžnika.

Obdĺžnik musí byť vybavený písmenami, umiestnenými podľa schémy v prílohe týchto pravidiel. Písmená sú umiestnené na vonkajšej strane obdĺžnika tak, aby nemohlo dôjsť k zachyteniu jazdcom alebo koňom, najďalej však 50 cm od okraja obdĺžnika.

Hodnotenie

Každá figúra alebo cvik v drezúrnom teste je rozhodcom známkovaná známkami od 0 do 10, pričom tieto známky sa zapisujú do protokolov jednotlivých drezúrnych úloh. Je možné používať polovičné známky, pričom všetky polovičné známky od 0,5 do 9,5 sa môžu použiť pri cvikoch ako aj pri súhrnných známkach. Pri hodnoteniach nižších ako 5 bodov, rozhodca známku doplní komentárom, prečo je udelená tak nízka známka.

Stupnica známok:

10 – vynikajúci

9 – veľmi dobrý

8 – dobrý

7 – ~~dost dobrý~~ viac než uspokojivý

6 – uspokojivý

5 – dostatočný

4 – nedostatočný

3 – ~~skoro zlý~~ s chybami

2 – ~~zlý~~ veľmi zlý

1 – ~~veľmi zlý~~ takmer nepredvedený

0 – nebol vykonaný

Po skončení úlohy sa udelia súhrnné známky za chody, kmih, poslušnosť, sed jazdca a prezentáciu dvojice.

Trestné body sa odčítajú od celkového hodnotenia. Okrem omylu je možné získať trestné body za použitie hlasu v úlohe (- 2 body) a za použitie gamaší, bandáží, zvonov (- 2 body).

Pri vedení jednou rukou môže jazdec použiť ktorúkoľvek ruku, nesmie ju ale v priebehu testu meniť. Úprava oŕaží voľnou rukou je povolená maximálne 3-krát. Zmena ruky, častejšia úprava alebo príliš dlhá úprava oŕaží znamená penalizáciu (- 5 bodov z celkovej známky).

Jazdcom nie je dovolené dotýkať sa krku koňa pred oŕažami či koňa hladiť. Za takýto úkon bude udelených -5 bodov z celkovej známky, a to nanajvýš dvakrát behom testu. Tretie porušenie pravidla znamená diskvalifikáciu.

Pri rovnakom počte bodov rozhoduje vyššia súhrnná známka.

12. Test ovládateľnosti a rýchlostný test

V teste ovládateľnosti prekonáva súťažná dvojica prekážky, ktoré napodobňujú situácie, s ktorými sa jazdec môže stretnúť v teréne. Cieľom je prekonať prekážky **plynule**, presne, elegantne a pokojne.

V rýchlostnom teste sú prekážky prekonávané čo najväčšou rýchlosťou.

Jazdec zahajuje test pozdravením rozhodcu po vstupe do kolbiska. Pri pozdrave musí kôň stáť, oŕaže sú držané v jednej ruke.

Kolbisko

Povrch kolbiska musí byť rovný, s vhodným, ideálne pieskovým, popr. trávnatým povrchom, upravený, bez kameňov alebo iných nebezpečných predmetov. Minimálne rozmery kolbiska pre test ovládateľnosti a rýchlostný test v národných pretekoch sú 20 m x 40 m, kolbisko musí byť ohraničené bezpečnostným prvkom, napr. bariérou, ohradou vo výške 50 cm až 150 cm alebo môžu byť okraje zhodné so stenami jazdiarne.

Na medzinárodných pretekoch je veľkosť kolbiska minimálne 30 m x 70 m.

Ak test prebieha v krytej jazdiarni, môžu byť okraje kolbiska zhodné so stenami jazdiarne.

Vjazd do kolbiska musí byť minimálne 2 metre široký, umiestnený v ktorejkoľvek časti okraja kolbiska, vjazd nie je povinné počas testu uzatvárať.

Diváci by mali byť umiestnení vo vzdialenosti minimálne 5 metrov od okrajov kolbiska.

Prekážky v teste

Prekážky sú číslované podľa určeného poradia, v akom musia byť prekonané. Číslo je umiestnené na pravej strane prekážky od jej vstupu. Niektoré prekážky môžu byť označené

značkami, kde červené značky sú umiestnené po pravej ruke jazdca a biele po ľavej ruke jazdca. Štart a Cieľ sú označené značkami a môžu byť doplnené písmenami „Š“ a „C“.

Jazdec musí prejsť prekážky v správnom smere, prejsť celý určený manéver a vyjsť z prekážky v správnom smere. Pokiaľ je výjazd určený značkami, musí vyjsť z prekážky medzi výstupnými značkami.

Každá prekážka má stanovený spôsob prejdenia, ktorý sa musí dodržať.

Prekážky môžu byť vytvorené z rôznych materiálov, v rôznych farbách, musí však byť zachovaná bezpečnosť, štandardná obtiažnosť a dobrá viditeľnosť na koňa a jazdca počas prekonávania danej prekážky z pozície rozhodcu.

Poradie prekážok nie je pevne stanovené, vypisuje ho rozhodca alebo usporiadateľ pre každú súťaž zo zoznamu prekážok.

Kurz testu a prehliadka

Staviteľ dráhy odovzdá hlavnému rozhodcovi kolbisko s prekážkami. Hlavný rozhodca po prevzatí kolbiska schváli vyhlásenie začiatku prehliadky kurzu.

Pred zahájením testu si môžu jazdci a tréneri prezrieť dráhu, tá bude sprístupnená najmenej 15 a najviac 30 min pred začatím testu. Otvorenie a uzavretie prehliadky kurzu zvoláva hlavný rozhodca, hlásateľ alebo sekretár ústne a zazvonením na zvonec.

Počas prehliadky dráhy musí byť k dispozícii v kolbisku rozhodca pre prípadné otázky jazdcov, ktorý v ideálnom prípade prejde so súťažiacimi dráhu a ujasní požiadavky na prejdenie konkrétneho kurzu.

Po otvorení prehliadky sa nesmie na kolbisku nič meniť ani upravovať.

Po uzatvorení kolbiska ho musia všetci súťažiaci opustiť. Ak súťažiaci ani po prvom upozornení rozhodcov neopustí kolbisko po jeho uzatvorení, bude druhé upozornenie znamenať jeho vylúčenie z testu.

Priebeh testu

Jazdec si pred zahájením testu môže skontrolovať dráhu a stav prekážok po vjazde do kolbiska. Môže požiadať technický personál o úpravu dráhy. Pozíciu garroche môže upravovať len pomocník, jazdec s koňom pri úprave môže prísť ku garrochi pre upresnenie úprav pomocníka, len najkratšou a priamou cestou k prekážke.

Rohodca zahajuje test zvoncom. Jazdec je povinný začať test do jednej minúty od zazvonenia.

V prípade neprekonania prekážky je možná oprava, a to pre triedu Z, L a S trikrát, pre triedu P a M jedenkrát. Ak sa jazdec neopraví v danom počte pokusov, bude z testu vylúčený, môže však pokračovať v ďalších testoch. Po dohode s rozhodcom môže dvojica dokončiť test z výchovného hľadiska bez hodnotenia.

Ideálne prevedenie jednoduchej zmeny cvalu je plynule nadväzujúci cval – krok (1-3 kroky) – cval, čím menej krokov je v prevedení cviku, tým lepšie bude hodnotenie. Najhoršie bude hodnotené prevedenie, kde sa ukázu všetky chody koňa.

Pri vedení jednou rukou môže jazdec použiť ktorúkoľvek ruku, nesmie ju ale v priebehu testu meniť. **Žiadané je však vedenie ľavou rukou.**

Úprava oťaží voľnou rukou je povolená maximálne 3-krát. Zmena ruky, častejšia úprava alebo príliš dlhá úprava oťaží je nežiadúca. ~~znamená penalizáciu — v teste ovládateľnosti — 5 bodov z celkovej známky~~

~~— v rýchlostnom teste +10 sekúnd~~

Pre hodnotenie testu ovládateľnosti sa použijú rovnaké známky a súhrnné hodnotenie ako v drezúrnom teste.

Rozhodca hodnotí prekážku hneď, ako je prekonaná, ~~oprava prekážky známku nemení~~. Za prejdienie ešte neprekonanej prekážky skôr, ako je určené, je dvojica vylúčená. Jazdec môže prejsť cez už prekonanú prekážku (napr. medzi barelmi).

Použitie hlasu je penalizované – 2 bodmi z celkového hodnotenia v teste ovládateľnosti a + 2 sekundy k výslednému času v rýchlostnom teste.

Prekážky musia byť postavené tak, aby ich bolo možné prejsť bez ohľadu na to, ktorou rukou jazdec vedie koňa.

~~Pokiaľ dôjde pri prekonávaní prekážky k jej pádu alebo prevráteniu, zastaví sa časomiera, technický personál vráti prekážku do pôvodného stavu a po opätovnom spustení časomier pokračuje jazdec v teste od začiatku prevrátenej prekážky.~~

V teste ovládateľnosti sa hodnotí pravidelnosť a plynulosť prekonávania prekážok, pravidelnosť a plynulosť pohybu medzi nimi, ochota koňa spolupracovať, spôsob a kvalita predvedenia zmeny smeru, pomôcky jazdca, takt, uvoľnenie, prílntie, kmih, celkový dojem a vo vyšších triedach narovnanie koňa a zhromaždenie.

Plán testu musí byť na pretekoch zverejnený najneskôr 2 hodiny pred začatím testu a súťažiacim jazdcom zaslaný domov elektronickou poštou najneskôr 2 týždne pred testom.

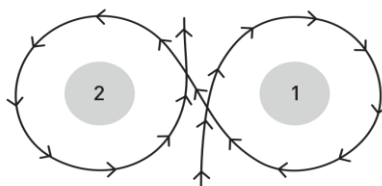
12.1. Prekážky v teste ovládateľnosti

1. Osmička

Prekážka pozostáva z dvoch sudov umiestnených 3 metre od seba (merané od ich stredu). Pri umiestnení je potrebné počítať s dostatočne voľným priestorom okolo sudov. Osmička začína vjazdom do stredu medzi sudy, nasleduje súmerný kruh okolo pravého sudu, potom súmerný kruh okolo ľavého sudu, ukončenie prekážky je výjazdom rovno uprostred sudov. Sud nemusí byť stredom opisovaného kruhu, kruhy musia byť rovnomerné.

Hodnotí sa presnosť a predvedenie zmien smeru, tempo, plynulosť pohybu, tvar a symetria kruhu. Negatívne sa hodnotí zmena smeru mimo stredu sudov.

V rýchlostnom teste sa hodnotí penalizáciou +5s. každé prevrhnutie sudu alebo vyjdenie mimo sudov.

2. Mostík

Prekážka pozostáva z dreveného mostíka, po ktorom môže kôň bezpečne prejsť. Veľkosť prekážky by mala byť min. 1,5 m x 3 - 4 m, pričom minimálna výška v najvyššom bode prekážky je 20 cm. Povrch mostíka nesmie byť šmyklavý. Môže obsahovať zábradlie, alebo iné ohraničenie, vysoké minimálne 60 cm.

Prekážka musí byť vyrobená z pevného materiálu tak, aby neohrozila kone ani jazdcov.

Začiatok a koniec prekážky je označený značkami pred a za prekážkou v primeranej vzdialenosti.

V teste ovládateľnosti sa prekážka prekonáva v kroku vo všetkých triedach a kategóriách. V rýchlostnom teste sa prekonáva akýmkoľvek chodom.

Hodnotia sa prechody pred prekážkou a za ňou, pravidelnosť kroku, istota koňa na prekážke.

Prekážka sa považuje za neprekonanú v prípade neprejdania medzi značkami označujúcimi začiatok a koniec prekážky, odmietnutia koňa prejsť cez mostík, vyskočenia z mostíka do strany, poškodenie prekážky.

V rýchlostnom teste je za každé poškodenie alebo zhodenie prekážky penalizácia +5s.

3. Jednoduchý slalom

Prekážka pozostáva minimálne z piatich tyčí radených v jednej línii, vzdialenosť medzi tyčami je 6-8 metrov pre triedu Z, L a S, 6 metrov pre triedu P a M. Smer prejdania je určený značkami.

Tyče sú vysoké minimálne 2 metre, umiestnené v základni, ktorá nie je pevne pripevnená k zemi.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ jazdec minie niektorú z tyčí, spletie smer jazdy alebo vyjde mimo tyčí.

Hodnotí sa plynulosť pohybu, správne ohnutie koňa, kvalita zmeny cvalu. Tyče by mali byť obchádzané čo najmenším oblúkom.

V rýchlostnom teste je za zhodenie tyče penalizácia +5s.

4. Paralelný slalom

Prekážka sa skladá minimálne z piatich tyčí v dvoch rovnobežných líniiach, vzdialenosť medzi tyčami v rade aj medzi samotnými radmi je 8 metrov pre triedu L a S, 6 metrov pre triedu P a M. Tyč č. 2 je umiestnená v polovičnej vzdialenosti medzi tyčami č.1 a 3.

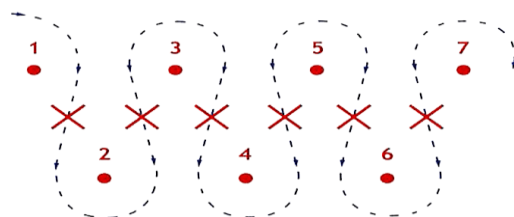
Prekážka sa nezaraďuje v triede Z.

Tyče sú vysoké minimálne 2 metre, umiestnené v základni, ktorá nie je pripevnená k zemi.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ jazdec minie niektorú z tyčí, spletie smer jazdy alebo vyjde mimo tyčí.

Hodnotí sa plynulosť pohybu, správne ohnutie koňa, kvalita zmeny cvalu.

V rýchlostnom teste je za zhodenie tyče penalizácia +5s.

5. Skok

Prekážka pozostáva z brvna na stojanoch, min. 1,60 metra vysokých. Pod brvno by mali byť umiestnené balíky slamy. Balíky môžu byť nahradené iným prírodným materiálom za predpokladu, že nie je prekročená maximálna výška prekážky. Výška prekážky je povolená medzi 35 cm a 50 cm.

Kôň by mal prekonať prekážku prirodzene a s istotou. Jazdec by mal byť v súlade s koňom.

V triede Z je povolený cval pred a za prekážkou.

Prekážka sa považuje za neprekonanú v prípade odmietnutia skoku, obídenia prekážky.

V rýchlostnom teste je za pád alebo poškodenie prekážky penalizácia +5s.

6. Ohrádka

Prekážka pozostáva z ohradeného kruhového priestoru s vnútorným priemerom ~~3m~~ **6m**, s vjazdom širokým 2 metre. Šírka uličky je 1.5m.

Uprostred kruhu je ďalší ohraničený priestor, uprostred ktorého by sa mali umiestniť domáce zvieratá (napr. ovce, husi, ošípané). Musí sa dbať na welfare zvierat v ohrádke (zabezpečená voda, prístrešie pred slnkom a dažďom), zvieratá nesmú trpieť. Pokiaľ nie sú domáce zvieratá k dispozícii, môžu sa nahradiť inými predmetmi.

V teste ovládateľnosti v triede Z, L prejde jazdec celú ohrádku krokom. **Smer je určený v pláne testu alebo ľubovoľný. smerom určeným v pláne testu.**

V triede S, P, M prejde jazdec celú ohrádku krokom, alebo cvalom, po výjazde zmení smer, opäť vojde do ohrádky a prejde ohrádku druhým smerom. Zmenu smeru je možné vykonať rôzne (polovičná pirueta, malý kruh, atď.). Lepšie hodnotený bude ľahší, správne predvedený cvik ako zložitý, ale zle predvedený cvik.

V rýchlostnom teste prejde jazdec celú ohrádku smerom určeným v pláne testu akýmkoľvek chodom.

Prekážka sa považuje za neprekonanú v prípade odmietnutia koňa vojsť do ohrádky, opustenie prekážky mimo určeného výjazdu všetkými štyrmi končatinami, nedodržanie určeného smeru prekážky.

Hodnotí sa pokoj a dôvera koňa, správne použitie pomôcok, prechody pred a za prekážkou, ohnutie koňa, zmena smeru.

V rýchlostnom teste je za akékoľvek poškodenie prekážky penalizácia +5s.

7. Trojlístok

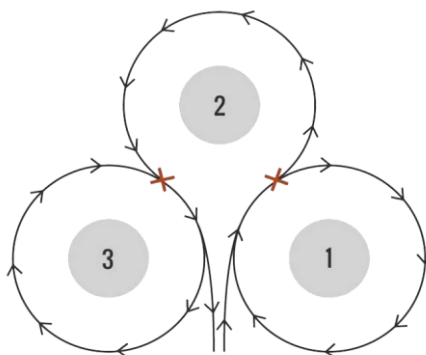
Prekážka pozostáva z 3 sudov tvoriacich rovnostranný trojuholník s dĺžkou strán 4-6 metrov v triedach Z, L a S, 3 metre v triedach P a M .

Prekážka začína rovným vjazdom do stredu medzi sudy 1 a 3, jazdec predvedie jeden súmerný kruh okolo pravého sudu (1), pokračuje okolo sudu č. 2 nedokončeným kruhom, následne pokračuje okolo tretieho sudu a vychádza z prekážky medzi sudmi 1 a 3. V triede Z sud nemusí byť stredom opisovaného kruhu, ale kruhy musia byť rovnomerné.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ jazdec spletie líniu prechádzania alebo vyjde mimo sudov.

Hodnotí sa presnosť a predvedenie zmien smeru, tempo, plynulosť pohybu, tvar a symetria kruhov. Negatívne sa hodnotí zmena smeru mimo stredu sudov.

V rýchlostnom teste sa hodnotí penalizáciou +5s. každé prevrhnutie sudu alebo vyjdenie mimo sudov.

8. Bránka

Prekážka pozostáva z dvoch stĺpikov, na jednom z nich je zavesený rám z dreva, kovu alebo plastu alebo povraz s okom. Druhý stĺpik slúži k uzavretiu bránky pomocou povrazového oka alebo petlice, resp. v prípade povrazovej bránky obsahuje zarážku proti sklznutiu povrazu. Pevná bránka sa používa primárne v teste ovládateľnosti, povrazová bránka sa používa primárne v rýchlostnom teste. Šírka bránky je min. 2 metre, výška v bode uzatvárania je 1,3-1,6m ~~1,4—1,55 metra~~. Rozhodca môže upraviť výšku v bode zatvárania, pokiaľ bude štartovať kôň veľkosti pony, primerane výške koňa tak, aby jazdec bez námahy dosiahol na zatváranie bránky.

Súťažiaci sa priblíži kolmo na prekážku, pričom posledné kroky sú v kroku. Jazdec ustúpi koňa bokom k bránke tak, aby ju mohol otvoriť. Prekážka sa prekonáva vedením jednou rukou vo všetkých triedach, pričom sa jazdec po uchopení oťaží do jednej ruky nesmie počas celého prekonávania prekážky dotknúť oťaží druhou rukou, a rukou ktorá drží oťaže, sa nesmie dotknúť bránky/povrazu. V priebehu prekonávania prekážky v triedach S, P a M voľná ruka nesmie pustiť bránku/povrazu.

Konkrétny spôsob prejdenia bránky je určený v popise plánu testu (cúvanie, smer otvorenia bránky k sebe/od seba, smer prejdenia).

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ jazdec nedodrží stanovený spôsob prejdenia, opustí priestor bránky alebo poškodí prekážku, v triedach S, P a M pokiaľ pustí bránku/povraz počas prekonávania prekážky.

Hodnotí sa akcia koňa, ktorá by mala byť plynulá a bez váhania. Kôň by sa mal vedome podieľať na otvorení a zatvorení bránky bez toho, aby prejavil známky neistoty a neposlušnosti. Pomôcky jazdca by mali byť jednoduché, presné a bez váhania.

V rýchlostnom teste je za akékoľvek poškodenie prekážky penalizácia **+5s. +10s.**

9. Ulička

Prekážka pozostáva z dvoch alebo viacerých brvien o dĺžke 3 - 4 metre, umiestnených na podstavci maximálne vo výške 60 cm. Brvná tvoria uličku širokú 1.5 m, na jej konci je umiestnený zvonček vo výške približne 1.5 – 2 m.

Začiatok a koniec prekážky nemusí byť označený značkami. V prípade použitia značiek, tieto musia byť v primeranej vzdialenosti.

Ulička môže byť rovná, od triedy L sa môže zaradiť ulička do tvaru písmena L (dve prepojené rovné uličky) alebo do tvaru písmena Z (tri prepojené rovné uličky).

Jazdec prejde uličkou, na jej konci zastaví, rukou zazvoní na zvonček a cúvaním opustí prekážku. Jazdec zastaví tak, aby mal koleno na úrovni zvončeka. Prekážka sa v triede Z a L prekonáva krokom. V triede S, P a M je povolený krok, ale cval je žiadanejší.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ kôň opustí prekážku všetkými štyrmi končatinami mimo vyznačený vstup, alebo pokiaľ neprejde medzi vyznačenými začiatočnými a koncovými značkami.

Hodnotí sa postoj a zhromaždenie koňa, kvalita chodov, státie a cúvanie, používanie pomôcok. Pre prekonanie prekážky musí byť počut' zazvonenie na zvonec.

V rýchlostnom teste je za zhodenie alebo poškodenie prekážky penalizácia +5s.

10. Džbán

Prekážka pozostáva zo stolíka vysokého 1 – 1,3 m, na ktorom je umiestnená nádoba s vodou (pieskom). Jazdec sa priblíži k prekážke, pri stolíku zastaví tak, aby mal koleno na úrovni džbánu a rukou nadvihne nádobu nad hlavu. Potom nádobu umiestni naspäť na stolík.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ jazdec nie je schopný uchopiť a zodvihnúť nádobu.

Hodnotí sa zastavenie, pokoj a dôvera koňa. Negatívne sa hodnotí narazenie koňa do stolíka, prevrhnutie nádoby.

V rýchlostnom teste sa táto prekážka vynecháva.

11. Cúvanie medzi tyčami

Prekážka pozostáva z dvoch radov tyčí, v každom rade sú 3 tyče. Vzdialenosť medzi radami je 1.2 m, vzdialenosť medzi jednotlivými tyčami v rade je min. 2 m. Na poslednej tyči vpravo alebo vľavo je nasadený kelímok. Prekážka sa umiestňuje od triedy P.

Jazdec vojde medzi tyčové rady, zastaví pri poslednej tyči. Vezme kelímok do ruky a zacúva rovno alebo slalomom (podľa plánu testu) a umiestni kelímok na prvú tyč. K prekonaniu prekážky musí kôň opustiť priestor tyčí všetkými štyrmi nohami cúvaním.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ jazdec nie je schopný premiestniť kelímok alebo pokiaľ kôň neopustí prekážku všetkými štyrmi nohami cúvaním.

Hodnotí sa kvalita chodu, prechody, zastavenie, cúvanie. Vo vyšších triedach je povolený krok.

V rýchlostnom teste je za zhodenie alebo poškodenie prekážky penalizácia +5s.

12. Kavaleta

Prekážka pozostáva z jedného alebo viacerých brvien o dĺžke cca 3 – 4 m, šírka brvien nesmie byť viac ako 10 cm. Brvná môžu byť umiestnené na zemi alebo na podstavcoch vo výške 5 – 10 cm. Prekážka sa umiestňuje od triedy L.

Varianty prekážky: jedno brvno, dve brvná do tvaru pís. L, tri brvná do tvaru pís. U, dve alebo tri rovnobežne uložené brvná vo vzdialenosti 2 m od seba.

Jazdec prejde do kroku, plynule stranovým pohybom prejde do strany ponad kavaletu, po dokončení prekážky pokračuje daným chodom triedy. V rýchlostnom teste sa môže prekážka prekonať aj cvalom. Brvno musí zostať po celý čas prekonávania prekážky medzi prednými a zadnými nohami koňa. Kôň by sa nemal dotknúť kavalety. Ramená koňa by mali byť napred pred zadnou časťou tela, ideálne by mal kôň s kavaletou tvoriť uhol cca 45 stupňov.

V triede L a S sa prekážka predvádza ustupovaním na holeň. Prekrok nie je hodnotený lepšie. V triede P a M sa prekážka predvádza prekrokom, predvedenie ustupovaním na holeň je povolené, ale bude hodnotené horšie.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ kôň odmieta pokojne prejsť prekážku bočným chodom alebo pokiaľ sa všetky štyri nohy koňa ocitnú na jednej strane kavalety.

Hodnotí sa schopnosť koňa prekonať prekážku bočným chodom, plynulosť, ohnutie a pristavenie koňa, správne prekračovanie končatín, poloha ramien koňa voči zadnej časti tela.

V rýchlostnom teste je za každé zhodenie alebo dotyk koňa s kavaletou penalizácia +5s.

13. Vybratie garroche

Prekážka pozostáva zo sudu, v ktorom je umiestnená tyč (garrocha). Dĺžka tyče pre kategóriu Deti a Junior je 2 m, pre kategóriu Senior 2.5 – 3.5 m. Pred zahájením testu smie jazdec najpriamejšou možnou cestou prísť k prekážke a požiadať pomocníka o úpravu pozície garroche.

Jazdec sa priblíži k sudu, vyberie garrochu, skloní ju do horizontálnej polohy vo výške jazdcovho lakt'a, zúžený/označený koniec garroche smeruje ku hlave koňa. Jazdec si smie garrochu posunúť po dĺžke, nesmie ale meniť jej horizontálnu polohu. Plynule pokračuje k ďalšej prekážke.

Pri páde garroche musí jazdec zosadnúť, vziať garrochu, nasadnúť s ňou naspäť na koňa a pokračovať z miesta, kde došlo k strate. Kôň by nemal zastavovať ani reagovať na vyberanie garroche.

Prekážka je považovaná za neprekonanú, pokiaľ jazdec nie je schopný vybrať garrochu zo suda, kôň prevrhne sud pred vybratím garroche alebo pokiaľ kôň odmietne poslušnosť po páde garroche.

Hodnotí sa spôsob priblíženia sa k prekážke, reakcia koňa na pohyb garroche, istota, s akou jazdec pracuje s garrochou, stabilita v sedle. Kôň by mal postupovať v nemennom tempe v chode určenom pre danú triedu, na ruku, ktorá bude míňať býka.

V rýchlostnom teste je za prevrhnutie sudu po vybratí garroche penalizácia +5s.

Pokiaľ prekážky 13, 14 a 15 nasledujú po sebe, môžu sa hodnotiť spolu jednou známku alebo samostatne. Ich označenie je v takomto prípade A, B, C.

14. Býk

Prekážka nasleduje bezprostredne za prekážkou č. 13. Pri triedach P a M môžu byť pred túto prekážku vložené prekážky, ktoré je možné prekonať s garrochou v jazdcovej ruke. U týchto tried môže byť použitých viacero krúžkov za sebou, maximálne však 3.

Krúžok s vnútorným priemerom 15 cm je umiestnený na makete býka alebo na inom stojane vo výške 1,3 – 1,7 m od zeme. Krúžok sa musí dať jednoducho odobrať. V triede Z je možná verzia s loptou, kde namiesto krúžku je použitá lopta, ktorá je umiestnená na podstavci v minimálnej výške 60 cm, lopta má priemer min. 15 cm a mala by byť naplnená vodou alebo pieskom, aby sa po zhodení negúľala.

Jazdec sa priblíži k prekážke, navlečie krúžok na garrochu (resp. zhodí garrochou loptu z podstavca) a plynule pokračuje k ďalšej prekážke. Pri páde garroche musí jazdec zosadnúť, vziať garrochu, nasadnúť s ňou naspäť na koňa a pokračovať z miesta, kde došlo k strate.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ nie je jazdec schopný prejsť okolo býka/podstavca v tesnej blízkosti. Ak sa jazdec vzdiali od prekážky ďalej, ako by bol schopný nabráť krúžok alebo neukáže snahu nabráť krúžok/zhodiť loptu, prekážka sa považuje za neprekonanú

Hodnotí sa spôsob priblíženia sa k prekážke, reakcia koňa na pohyb garroche, istota, s akou jazdec pracuje s garrochou, stabilita v sedle. Kôň by mal postupovať v nemennom tempe v chode určenom pre danú triedu, na ruku, ktorá bude míňať býka/podstavec. Zmena tempa alebo dotknutie sa býka/podstavca znižuje hodnotenie. V teste ovládateľnosti nie je kľúčové navlečenie krúžku na garrochu.

~~V rýchlostnom teste je za nenavlečenie krúžku na garrochu penalizácia + 5 s, za prevrhnutie býka je penalizácia +10 s.~~

V rýchlostnom teste je za navlečenie krúžku na garrochu -5s. Za prevrhnutie prekážky je penalizácia +5s.

15. Odloženie garroche

Prekážka nasleduje bezprostredne za prekážkou č. 14. Prekážka pozostáva z prázdneho sudu, ideálne naspodku zaťaženého, napr. pieskom, pre lepšiu stabilitu pri odkladaní garroche.

Jazdec sa priblíži k sudu, v nezmenenom tempe odloží garrochu hrotom hore a plynule pokračuje k ďalšej prekážke. Pri páde garroche alebo jej vypadnutí zo suda musí jazdec zosadnúť, vziať garrochu, nasadnúť s ňou naspäť na koňa a pokračovať z miesta, kde došlo k strate.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ jazdec nie je schopný odložiť garrochu do suda. Garrocha musí po odložení zostať stáť v sude.

Hodnotí sa spôsob priblíženia sa k prekážke, reakcia koňa na pohyb garroche, istota, s akou jazdec pracuje s garrochou, stabilita v sedle. Kôň by mal postupovať v nemennom tempe, v chode určenom pre danú triedu.

V rýchlostnom teste je za prevrhnutie suda po odložení garroche penalizácia +5s.

Ak je sud prevrhnutý pred odložením garroche, znamená to diskvalifikáciu.

16. Rôznorodý povrch

Prekážka preveruje schopnosť koňa spoľahlivo sa pohybovať po rôznorodom teréne. Prekážka môže byť vytvorená z prírodných materiálov (voda, lístie, piliny,...), z nekĺzavej plachty alebo

koberca. Šírka prekážky musí byť min. 2.5 m, a dĺžka 3 - 5 m. Začiatok a koniec prekážky je označený značkami v primeranej vzdialenosti od okraja podkladu.

Prekážka sa vo všetkých triedach prechádza krokom.

V rýchlostnom teste sa prekážka vynecháva.

Prekážka sa považuje za neprekonanú v prípade neprejudenia pomedzi značky označujúce začiatok a koniec prekážky, odmietnutie koňa prejsť cez prekážku, vybočenie do strany počas prekonávania prekážky.

Hodnotí sa prechod pred a za prekážkou, istota, šikovnosť a dôvera koňa pri prekonávaní neznámeho povrchu alebo rôznorodého terénu.

17. Kelímok

Prekážka pozostáva z dvoch tyčí vysokých 1.6 – 2 m, vzdialených od seba 1.2 m. Na jednej z tyčí je nasadený kelímok.

Jazdec urobí prechod zo základného chodu triedy do zastavenia, premiestni kelímok z jednej tyče na druhú a opustí prekážku základným chodom triedy. Jazdec zastaví tak, aby mal koleno na úrovni tyčí.

Prekážka je považovaná za neprekonanú, pokiaľ jazdec nie je schopný premiestniť kelímok z jednej tyče na druhú.

Hodnotí sa priblíženie k prekážke, kvalita prechodu, pokojné státie.

V rýchlostnom teste musia obe tyče po opustení prekážky stáť. Nie je vyžadované zastavenie. Za zhodenie tyče je penalizácia **+5s. +10s.**

18. Zoskok

Prekážka pozostáva z rampy so šírkou min. 1,5m a dĺžkou 2m, s postupným nájazdom a kolmým koncom vo výške 40-60cm, môže byť vytvorená aj z prírodných podmienok (zemina).

Začiatok prekážky je zreteľne označený značkami vo vzdialenosti 1m až 2m od okraja rampy. Koniec prekážky je zreteľne označený značkami popri konci hrany rampy.

V teste ovládateľnosti sa prekážka prekonáva v kroku v triede Z, L a S.

Súťažiaci prechádza cez značky označujúce začiatok prekážky, po rampe a zoskočí medzi značkami označujúcimi koniec prekážky, následne pokračuje základným chodom triedy.

V teste rýchlosti je možné prekonať prekážku v ľubovoľnom chode.

Prekážka sa považuje za neprekonanú, pokiaľ súťažiaci neprejde pomedzi označenia začiatku a konca prekážky.

Hodnotí sa sebadôvera koňa v priblížení sa k prekážke a spôsob zdolania prekážky bez nadmerného využitia podpory a výrazných pomôcok zo strany jazdca.

13. Test s dobytkom

Kolbisko

Minimálne rozmery kolbiska sú 20 x 40 m. Povrch kolbiska musí byť rovný, s vhodným, ideálne pieskovým povrchom, upravený, bez kameňov alebo iných nebezpečných predmetov. Teľatá sú označené číslom alebo farbou, označenie musí byť jasne viditeľné, aby nemohlo dôjsť k omylu.

Minimálna výška ohrady okolo arény je 1,4 m, ohrada musí byť dostatočne pevná, ideálne zostavená z kovových dielcov, alebo jazdecká hala s vysokými stenami.

Vo všetkých triedach je jedna základná línia, ktorá delí kolbisko na dve polovice, coralová línia je na protiaľhlej strane proti stádu a oddeľuje túto polovicu 10 m od krátkej steny.

V triede M sa v spodnej štvrtine nachádza u vonkajšieho hradenia coral o veľkosti 10x10 m. Pri vstupe do coralu je umiestnený zvon dobre dosiahnuteľný z chrbta koňa.

Nákres príkladu usporiadania arény je uvedený v prílohe.

Hodnotenie a priebeh testu

Test s dobytkom môže byť vypísaný pre triedy S, P a M. Test nie je povinný na národných pretekoch.

Čísla kusov dobytku sa losujú vo všetkých triedach, losovanie musí byť ukončené minimálne hodinu pred začiatkom testu, súčasne prebehne aj losovanie poradia nástupu k testu.

Jazdec na koni oddelí sám behom 100 sekúnd určený kus dobytku a naženie ho:

- v triede S cez základnú líniu
- v triede P cez coralovú líniu
- v triede M do coralu a zazvoní na zvon

Úloha v triede S a P je splnená vo chvíli, keď sa naháňaný kus dobytku nachádza za správnu líniu. V triede M je úloha splnená vo chvíli, keď sa naháňaný kus dobytku nachádza v corale a jazdec zazvonil na zvonec. Súčasne sa musí všetok ostatný dobytok nachádzať za základnou líniu.

Súťažiaci sa umiestňujú podľa dosiahnutého času.

Na začiatku testu sa štartujúci nachádza v kolbisku pred základnou líniou na strane s coralovou líniou. Dobytku sa nachádza v mieste stáda za základnou líniou.

V triede S a P každý jazdec pracuje s dvoma kusmi dobytku, postupne s každým 100 sekúnd.

V triede M každý jazdec pracuje s tromi kusmi dobytku, postupne s každým 100 sekúnd.

Test odštartuje rozhodca zazvonením na zvonec. Po zazvonení má jazdec čas 60 sekúnd na zahájenie testu. Čas sa začína merať, keď jazdec prekročí základnú líniu.

Trieda S – čas sa začína merať po prekročení základnej línie a zastavuje sa, keď je teľa nahnané cez základnú líniu a zároveň všetky ostatné kusy dobytku sú v stáde za základnou líniou

Trieda P - čas sa začína merať po prekročení základnej línie a zastavuje sa, keď je teľa nahnané cez coralovú líniu a zároveň všetky ostatné kusy dobytku sú v stáde za základnou líniou

Trieda M - čas sa začína merať po prekročení základnej línie a zastavuje sa, keď je teľa nahnané do coralu, jazdec zazvoní na zvon a zároveň všetky ostatné kusy dobytku sú v stáde za základnou líniou

Okrem určeného kusu dobytky môžu základnú líniu prekročiť maximálne tri ďalšie kusy dobytky, za každý takýto kus obdrží jazdec +10 s k výslednému času. Pri prekročení väčšieho počtu teliat je pokus hodnotený ako neúspešný a štartujúci je hodnotený najvyšším časom, teda 100 sekúnd.

Po ukončení testu vráti súťažiaci všetky kusy dobytky späť do stáda a drží ich na krátkej strane do doby, než ďalší súťažiaci pozdraví rozhodcu. Vo chvíli, keď predchádzajúci súťažiaci opustil priestor stáda, môže rozhodca zahájiť zvoncom ďalší test.

Rozhodca kontroluje polohu stáda aj naháňaného kusu dobytky. Súťažiaci sa umiestňujú podľa dosiahnutého času, časy jednotlivých pokusov sa sčítajú.

Pri neoddelení teľaťa v stanovenom čase dostane štartujúci za tento pokus plný časový limit (100 s)

Diskvalifikácia

Súťažiaci je diskvalifikovaný, ak:

- pred zazvonením zvonca prejde základnú líniu
- neodštartuje do limitu 60 sekúnd od zazvonenia
- porušuje pravidlá ochrany zvierat (agresívne naháňanie teľaťa, naháňanie teľaťa proti stene alebo pokiaľ kôň aktívne kope a hryzie do dobytky a pod.)

Jazdci sa musia oprostíť od akéhokoľvek chovania, ktoré môže privodiť nebezpečie pre koňa, alebo dobytok. Takéto chovanie bude považované za dôvod pre vyradenie súťažiaceho.

Pomôcky, ktoré sú použité pre vedenie stáda, nesmú zraniť koňa ani dobytok. Akékoľvek zranenie alebo známka krvi, ktorá sa objaví na koňoch alebo dobytku, bude znamenať vyradenie súťažiaceho.

14. Organizácia pretekov

Personál pretekov je každý, kto sa priamo alebo nepriamo podieľa na organizácii pretekov. Riadi sa pravidlami SAWE. **Viac v časti 17. Personál pretekov.**

Odborná komisia schvaľuje kalendár pretekov a ich špecifikácie, pripravuje zmeny pravidiel, kontroluje činnosť usporiadateľov pretekov. Spolupracuje s výkonným výborom SAWE.

15. Účasť koní a jazdcov

15.1. Kone

Všade tam, kde je použitý pojem „kôň“, je nevyhnutné chápať tento pojem ako „kôň a pony“.

Každý kôň musí mať identifikačný preukaz (pas koňa), v ktorom musia byť zaznamenané potrebné veterinárne úkony a vyšetrenia potrebné pre presun koňa, stanovené veterinárnymi smernicami pre daný rok. Pas koňa musí byť organizátorovi alebo veterinárovi oprávnenému ku kontrole predložený pred vyložením koňa z prepravníka.

Všetky kone musia byť očkované a mať platné odbery krvi podľa ŠVPS a podľa platných noriem SAWE (pokiaľ sú takéto normy vydané).

Kôň musí byť v čase štartu na pretekoch zdravý, bez zranení a dostatočne oddýchnutý.

Kedykoľvek počas konania pretekov môže byť kontrolovaný zdravotný stav koňa veterinárom, predovšetkým pri podozrení na krívanie, zranenie alebo všeobecne zhoršený zdravotný stav koňa. Zistený stav oznámi veterinár hlavnému rozhodcovi, ktorý v prípade potreby môže rozhodnúť o vylúčení dvojice z pretekov, popr. o inom postihu jazdca.

Na prebiehajúcich pretekoch môže kôň štartovať s maximálne dvoma jazdcami alebo v maximálne dvoch súťažiach.

Každý jazdec zaregistrovaný ako člen SAWE má pridelené identifikačné číslo (identifikujúcu jazdeckú dvojicu s konkrétnym koňom) platné po celú dobu všetkých pretekov organizovaných SAWE. Neregistrovaní jazdci majú na začiatku pretekov pridelené identifikačné číslo. Kôň ho musí niesť na viditeľnom mieste (uzdečka, podsedlová deka, ohlávka) pre prípadnú identifikáciu funkcionármi.

Vek koní

Štart na pretekoch je povolený koňom starším ako 4 roky a koňom, ktoré v danom roku dosiahli alebo dosiahnu vek stanovený pre jednotlivé súťažné triedy.

Je zakázané štartovať kobylám po 4. mesiaci žrebnosti a kobylám, ktoré majú doposiaľ neodstavené žriebä.

Výstroj

Povinnou súčasťou výstroja je uzdenie a sedlo pripnuté podbrušným remeňom, vybavené strmeňovými remeňmi a strmeňmi. Celý výstroj koňa musí byť v jednotnom štýle.

Povolené sedlá:

- anglické sedlo drezúrne, všestranné, skokové (skokové sa ale neodporúča)
- westernové sedlo
- španielske (vaquero)
- bezkostrové

Povolené uzdenia:

- jednoduchá uzdečka
- plná uzda (od triedy S)

- bezzubadlové uzdenie typu - hackamore, bosal, sidepull, Horseware Rambo Micklem, nie je povolená jazda na žiadnom type ohlávky.
- uzdenie nesmie spôsobovať bolesť, zranenie alebo neprimerané nepohodlie; lícnice, nánosník, podpínací remienok, retiazka musia mať správnu dĺžku a byť **správne** zapnuté.
- **nánosník, podpínací remienok a podbradný remienok u stihlových zubadiel (v prípade westernových uzdečiek) musí byť zapnutý tak, aby bolo možné vložiť 2 prsty medzi remienok a kostný podklad hlavy koňa.**

Povolené zubadlá:

- zubadlo musí mať veľkosť zodpovedajúcu papuli koňa, nesmie spôsobovať bolesť, zranenie alebo neprimerané nepohodlie. **Priemer stihlového (mieni sa 1x-2x lomené a tyčkové s rôznym tvarom priľahlých krúžkov) alebo pákového zubadla nesmie ubližovať koni a minimálny priemer kontaktnej plochy musí byť 8mm. Priemer kontaktnej plochy sa meria pri priľahlých krúžkoch (v mieste kútikov papule).**
- zubadlo s pákovým efektom nie je povolené v kategóriách stupňa Z a L.
- medzi zubadlá s pákovým efektom sa radia zubadlá typu : Pelham, Thiedelmann, Snehuliak bez ohľadu na druh vnútorného dielu zubadla.
- medzi zubadlá bez pákového efektu sa radia zubadlá typu : stihlo, oliva, baucher, děčko, tyčka bez ohľadu na druh vnútorného dielu zubadla.
- stihlové a pákové zubadlo alebo mechanické hackamore musí byť vyrobené z kovu a/alebo tuhého plastu a môže byť pokryté gumou/latexom. Kontaktná plocha musí byť guľatá, oválna a bez ostrých hrán, hladká.
- v prípade pákového zubadla, ramená páky nesmú byť dlhšie ako 10cm (dĺžka od kontaktnej plochy „kútikov“ zubadla smerom dole). Je povinná podbradná retiazka so šírkou 1,3cm, ktorá musí ležať na plochu proti čeľusti koňa. Bez ozubov, drôtu či prekrútenia. Podbradná retiazka musí byť vyhotovená z kovu, kože alebo ich kombinácie. Krytka retiazky môže byť zhotovená z kože, gummy či ovčej vlny.
- v prípade mechanického hackamore, ramená hackamore nesmú byť dlhšie ako 15cm.

Povolená výstroj:

- podsedlová dečka
- poprsný remeň
- podchvostník
- ochrana uší - čabraka
- bič môže mať maximálnu dĺžku 120 cm. **Smie sa použiť len v drezúrnych testoch v triedach Z, L a S.** Jeho ďalšie použitie je špecifikované v časti 5.

Ochrana nôh:

- v teste ovládateľnosti a v rýchlostnom teste sú povolené chrániče nôh a zvony
- v drezúrnom teste nie sú chrániče nôh povolené.

Výstroj musí koňovi dobre sedieť, nesmie spôsobovať zranenie, bolesť alebo neprimerané nepohodlie.

V priebehu celých pretekov, a to aj na opravovisku, je zakázané používanie pomocných a **vyvážovacích** oŕaží martingalov, ~~s výnimkou lonžovania~~. **Výnimka platí pre lonžovanie koňa.**

15.2. Jazdci

Každý súťažiaci má právo na zodpovedajúce technické, ľudské a športové podmienky.

Súťažiaci sa zúčastňuje na pretekoch na vlastnú zodpovednosť za seba a svojho koňa. Každý účastník pretekov (majiteľ koňa, tréner, súťažiaci) na seba preberá riziká plynúce z účasti, oslobodzuje funkcionárov, organizátorov, technický personál od zodpovednosti pri poranení alebo poškodení majetku. Súťažiaci si môže na vlastné náklady zabezpečiť poistenie.

Každý jazdec smie na jedných pretekoch súťažiť maximálne s tromi koňmi. Nie je povolené jednej jazdeckej dvojici jazdec-kôň štartovať zároveň v OC Z aj NC Z pretekoch.

Súťažiaci môže 30 minút po vyhlásení výsledkov požiadať o vydanie protokolu z jazdy.

Neplnoletí jazdci musia byť zastupovaní zákonným zástupcom.

Súťažiaci diskvalifikovaný z testu neobdrží za test žiadne známky, ale môže sa zúčastniť ďalších testov.

Súťažiaci v pretekoch NC musia byť riadnymi členmi SAWE so zaplatenými členskými príspevkami pre daný rok.

Prihlášky musia byť odoslané organizátorovi do dátumu určeného v propozíciách pretekov. Pred začatím preteku musí jazdec osobne potvrdiť svoju účasť.

Jazdci sa musia riadiť pravidlami SAWE a aktuálnymi smernicami, musia rešpektovať rozhodnutia rozhodcov, sekretára a komisára pre opravovisko.

Pri prezentácii v NC pretekoch je nutné predložiť platný preukaz člena SAWE, **pokiaľ bol vydaný**.

Súťažiaci môžu byť pokutovaní podľa aktuálneho sadzobníka SAWE za hrubosť voči koňovi, funkcionárom alebo iným účastníkom pretekov, za úmyselné porušovanie pravidiel po napomenutí rozhodcom. Pokuta musí byť zaplatená na mieste a pripadá SAWE. Všetky pokuty uložené na pretekoch musia byť uvedené v písomných výsledkoch pretekov. Nezaplatenie pokuty môže viesť k postihu podľa Disciplinárneho poriadku SAWE.

Pokuta sa udeľuje písomne, s odôvodnením a podpisom hlavného rozhodcu. Je vhodné doplniť odôvodnenie menami a podpismi svedkov.

15.2.1. Zahraničný jazdci

V rámci medzinárodnej spolupráce sa za zahraničného súťažiaceho považuje každý, kto má trvalé bydlisko mimo Slovenskú republiku a nie je riadnym členom SAWE.

Zahraničný súťažiaci sa smú zúčastniť pretekov organizovaných SAWE 1x v kalendárnom roku bez registrácie v SAWE. Pri účasti na majstrovských súťažiach nemá nárok na titul vyplývajúci z umiestnenia v súťaži.

Zahraničný súťažiaci prihlásením sa na preteky súhlasia s týmito pravidlami a sú hodnotení podľa pravidiel SAWE.

16. Jazdecké oblečenie

Jazdec musí rešpektovať požiadavky na oblečenie vo všetkých súťažných kategóriách. Jazdec je povinný držať sa zvoleného štýlu počas pretekov.

Je povinná pokrývka hlavy - prilba, klobúk, čiapka. Strata alebo rozopnutie počas súťaže nie je penalizované, ale jazdec je povinný si pokrývku znova nasadiť či zapnúť, a to bez zastavenia merania času.

Oblečenie:

- košeľa s dlhým, alebo krátkym rukávom bez obmedzenia farby, bez výrazných vzorovaní, bez volánov a voľných častí, doplnená vestou vo zvolenom štýle. **Žiadúca je košeľa s dlhým rukávom, doplnená vestou.**
- jazdecké rukavice sú doporučené, ideálne v tmavej farbe.
- jazdecké nohavice – rajtky, pantalóny, westernové nohavice, nie je povolená biela farba. **povolená je tradičná iberská jazdecká sukňa.**
- jazdecká obuv – vysoké jazdecké topánky, nízke jazdecké topánky doplnené s minichapsami, westernové čižmy. Povolené je šnurovanie, zdobenie. Obuv bez obmedzenia farby, zodpovedajúca zvolenému štýlu.
- povolené sú dlhé chapsy
- ostrohy sú povolené vo všetkých triedach obtiažnosti okrem triedy V – s vodičom. Je povolené použitie anglických a westernových ostroh podľa zvoleného štýlu. Ostrohy musia byť zhotovené z plastu alebo kovu. Všetky časti ostrohy musia byť hladké a tupé. Pevné kolečko na ostrohe (bez pretáčania kolečka) nie je povolené. V triede Z povolená dĺžka ostroh max. 1,5cm

Oblečenie musí byť priliehavé, aby sa minimalizovalo riziko zachytenia o prekážku, musí spĺňať bezpečnostné parametre pre jazdecký šport.

Pri extrémnych teplotách môže hlavný rozhodca povoliť zmenu jazdeckého oblečenia, napr. v prípade vysokých teplôt oblečenie bez vesty, saka, v prípade nízkych teplôt doplnenie vhodnou jazdeckou bundou, a pod.

17. Personál pretekov

17.8. Usporiadateľ Organizátor

Každý pretek musí mať organizátora, ktorý je platným členom SAWE. Organizátor alebo ním poverená osoba musí byť po celý čas pretekov prítomný v areály. Vyberá si a zaisťuje funkcionárov pretekov. V prípade Majstrovstiev SR má na starosti výber rozhodcov a komisára Výkonný výbor SAWE, ktorý následne organizátor musí prijať.

V úzkej spolupráci s hlavným rozhodcom pripravuje plány pre test ovládateľnosti a test rýchlosti. Na Majstrovstvách SR môže výkonný výbor SAWE vybrať autora plánov, výber musí usporiadateľ prijať a s autorom plánov spolupracovať.

Organizátor je zodpovedný za :

- prípravu a hladký priebeh pretekov.
- za propozície, prihlášky, areál (ustajnenia, jazdecké povrchy), plány testov, prekážky
- za elektronické zaslanie potrebných dokumentov (štartovné listiny, výsledkové listiny, protokoly) Výkonnému výboru SAWE do 14 dní od dátumu pretekov.
- za elektronické zaslanie štartovných listín po uzávierke prihlášok, 2-3 dní pred dátumom pretekov Výkonnému výboru SAWE.

Oznámenie vypísaných súťaží a ich výsledky sa zverejňujú na webových stránkach SAWE.

Odoslaním prihlášky a zaplatením štartovného súťažiaci pristupuje na podmienky **usporiadateľa organizátora** pre vypísané súťaže, prihlášky zaslané po určenom termíne nemusia byť akceptované.

Výmena koňa uvedeného na prihláške z dôvodu ochorenia alebo úrazu koňa je možná, musí byť nahlásená usporiadateľovi najmenej 2 hodiny pred zahájením súťaže.

Usporiadateľ Organizátor je oprávnený preteky zrušiť z dôvodu nepriazne počasia alebo nedostatku štartujúcich deň pred konaním súťaže, musí však informovať všetkých prihlásených na kontakt uvedený v prihláške. Usporiadateľ musí vrátiť minimálne 70 % z poplatku za štartovné prihláseným jazdcom. V prípade zrušenia pretekov z dôvodu vyššej moci po začatí pretekov sa poplatok nevracia.

Výšku štartovného určuje **usporiadateľ organizátor**. Musí byť uvedená pre jednotlivé triedy a kategórie v propozíciách a nesmie byť dodatočne menená. **Usporiadateľ Organizátor** môže požadovať zaplatenie štartovného ku dňu uzávierky prihlášok alebo na mieste.

Pri zmene v prihláške zo strany súťažiaceho po uzávierke platí súťažiaci maximálne + 50 % štartovného navyše.

Výsledky súťaže musia byť zverejnené najneskôr 30 minút po ukončení súťaže. Výsledkové listiny a kópie protokolov spolu s kompletným zoznamom účastníkov sú odovzdané hlavnému rozhodcovi, ten ich do týždňa zasiela Odbornej komisii.

Výber štartovného neudeluje povinnosť udeľovať vecné ceny. Kokardy musia byť udeľované prvým piatim miestam v každej kategórii.

V propozíciách musia byť uvedené tieto náležitosti:

- **usporiadateľ organizátor**,
- mená rozhodcov, sekretára a komisára pre pracovisko,
- presné miesto a čas konania,
- vypísané triedy a kategórie súťaží,
- čas prezentácie účastníkov a veterinárnej prehliadky,
- časový rozpis súťaží,
- dátum uzávierky prihlášok,
- spôsob platby štartovného,
- rozmery a povrch kolbiska,
- suma za každé umiestnenie, pokiaľ je ponúknutá

Usporiadateľ Organizátor zasiela propozície Odbornej komisii na schválenie minimálne 6 týždňov pred konaním pretekov. Schválené propozície zasiela usporiadateľ hlavnému rozhodcovi najmenej 2 týždne pred konaním pretekov.

17.2. Rozhodcovia

Rozhodca hodnotí súťažiacich a kontroluje priebeh pretekov. Rozhodcom sa môže stať člen SAWE, ktorý sa zúčastnil školenia organizovaného SAWE, spĺňa podmienky a bol schválený výkonným výborom SAWE. Medzinárodný rozhodca WAVE nemusí byť členom SAWE. V rámci medzinárodnej spolupráce je možné prizvať tiež rozhodcu zo zahraničia, ktorý nie je rozhodcom WAVE, ale je aktívnym rozhodcom v spolku partnerskej krajiny.

Rozhodca musí byť uvedený na aktuálnom Zozname rozhodcov pre SAWE, na webových stránkach SAWE.

Národné preteky musia byť rozhodované minimálne jedným rozhodcom.

Cieľom je objektívne zhodnotiť výkon dvojice v daný moment, rešpektovať pri tom špecifiká jednotlivých plemien. Hodnotenie (bodové a slovné) slúži k rozvoju súťažnej dvojice.

Rozhodca musí byť slušne ustrojený, upravený, oblečenie má byť vhodné pre disciplínu WE a obuv vhodná k danému oblečeniu.

Kategórie rozhodcov:

Rozhodca kandidát – v roku konania školenia musí dosiahnuť vek min. 21 rokov. Zúčastní sa školenia s rozhodcom schváleným VV SAWE a praktického výcviku podľa prílohy pravidiel 17.1.1.: „*Systém vzdelávania rozhodcov*“

Rozhodca – kandidát, ktorý podal žiadosť VV a bol schválený, sa stáva rozhodcom. Je oprávnený samostatne rozhodovať preteky OC, NC v triedach Z, L, S a P, podľa dosiahnutého vzdelania (viď príloha pravidiel 17.1.1.: „*Systém vzdelávania rozhodcov*“). Zúčastňuje sa povinného doškolenia rozhodcov. Pokiaľ sa rozhodca nezúčastní na povinnom doškolení, nesmie vykonávať funkciu rozhodcu do doby, než sa doškolenia zúčastní. Za splnenie predpísaných podmienok zodpovedá každý sám.

Národný rozhodca – môže sa ním stať rozhodca, ktorý samostatne rozhodoval aspoň 5 NC pretekov a zúčastnil sa školenia s rozhodcom WAVE schválených VV SAWE. Je oprávnený rozhodovať všetky triedy OC aj NC pretekov. Pokiaľ sa rozhodca nezúčastní na povinnom doškolení, nesmie vykonávať funkciu rozhodcu do doby, než sa doškolenia zúčastní. Za splnenie predpísaných podmienok zodpovedá každý sám.

Medzinárodný rozhodca – podmienky budú určené pri vstupe SAWE do WAVE

Práva a povinnosti rozhodcov

Rozhodca musí byť pri výkone svojej funkcie vždy považovaný za spoľahlivého a nestranného. Rozhodca nesmie byť počas pretekov spochybňovaný a musí sa riadiť pravidlami SAWE.

Počas pretekov musí byť umiestnený na vyhradenom a pohodlnom mieste tak, aby mohol nerušené a nestranne vykonávať svoje povinnosti.

Každý rozhodca musí mať minimálne jedného zapisovateľa.

Najväčšiu právomoc má hlavný rozhodca. ~~Zaisťuje hladký priebeh pretekov.~~ Podieľa sa na riešení **Rieši** sťažností od súťažiacich súvisiace s pretekom.

Pokiaľ rozhodca prisľúbi účasť na pretekoch a na poslednú chvíľu odriekne, musí túto skutočnosť okamžite ohlásiť Odbornej komisii a usporiadateľovi a zohnať za seba náhradu.

Počas celého konania pretekov musí mať rozhodca pravidlá SAWE so sebou. Kontroluje bezpečnosť a parametre prekážok. Môže vyradiť prekážku z testu, pokiaľ môže ohroziť kone a ich jazdcov alebo nezodpovedá parametrom.

Rozhodca nesmie rozhodovať svoje vlastné kone, jazdcov, ktorých trénuje častejšie ako raz za týždeň a svojich rodinných príslušníkov.

Rozmiestnenie rozhodcov

V drezúrnom teste je stôl hlavného rozhodcu umiestnený pri písmene C, vzdialený 2 - 5 metrov od okraja obdĺžnika, ak to priestor umožňuje. Stoly ďalších rozhodcov môžu byť umiestnené pri písmenách H, M, E a B vo vzdialenosti 2- 5m, ak to priestor umožňuje.

V teste ovládateľnosti a v drezúrnom teste musia byť rozhodcovia umiestnení tak, aby jasne videli na všetky prekážky.

V teste s dobytkom sú rozhodcovia umiestnení mimo arény tak, aby mohli byť v kontakte s hlavným rozhodcom.

17.3. Sekretári, zapisovatelia

Každé preteky musia mať sekretára pretekov a zapisovateľa, ktorý zapisuje výsledky od rozhodcov.

Sekretár je zodpovedný za zápis, meranie času, overovanie výsledkov.

Zapisovatelia asistujú rozhodcom behom súťaží. Môžu byť vybraní usporiadateľom, rozhodcom alebo SAWE.

Sekretár je osoba, ktorá dosiahla vek min. 18 rokov, musí byť dôveryhodná a nestranná. Nesmie byť počas konania pretekov spochybňovaná. Dodržiava pravidlá SAWE, spolupracuje s rozhodcami, je zodpovedná za uverejnenie a dodržiavanie poradia štartujúcich, za oznamovanie výsledkov a prípravu protokolov pre rozhodcov. Prijíma a spracováva hodnotenia od rozhodcov, pripravuje časomieru, spracováva konečné výsledky pretekov.

17.4. Komisár pre opracovisko

Komisár pre opracovisko je osoba, ktorá dohliada na dodržiavanie pravidiel a bezpečnosti na opracovisku, kde sa jazdci pripravujú pred testom. Dosiahla vek min. 18 rokov, musí byť dôveryhodná a nestranná. Nesmie byť počas konania pretekov spochybňovaná.

Môže byť zvolený usporiadateľom pretekov, alebo navrhnutý hlavným rozhodcom. Riadi sa pravidlami SAWE. Je oprávnený vylúčiť z opracoviska každého, kto ohrozuje alebo výrazne obmedzuje ostatných jazdcov a osoby pohybujúce sa po opracovisku.

Je umiestnený v opracovisku alebo pri jeho vchode, alebo pri vchode do kolbiska, obdĺžnika, na vyhradenom mieste tak, aby mohol pohodlne vykonávať svoju funkciu.

Komisár pre opracovisko koordinuje pohyb súťažiacich v opracovisku, kontroluje oblečenie a výstroj tak, aby boli v súlade s pravidlami SAWE, kontroluje, či bezprostredne pred alebo po teste nie sú na koni čerstvé stopy krvi alebo zranenia, odhaľuje použitie nezákonných medikamentov pre kone alebo násilie na koňoch, bráni zanedbávaniu koní a nešportovému chovaniu počas celého trvania pretekov, kontroluje spôsobilosť koňa a jazdca k účasti v súťaži.

Každý priestupok proti pravidlám hlási komisár hlavnému rozhodcovi, ktorý rozhoduje o prípadnom postihu jazdca.

17.5. Tréneri, ošetrovatelia

Každý jazdec môže byť doprevádzaný trénerom a ošetrovateľom koňa. Tieto osoby sa smú pohybovať po opracovisku a kolbisku. Behom pretekov nesmú ovplyvňovať rozhodnutia rozhodcov alebo funkcionárov pretekov

17.6. Veterinár, kováč

Na každých pretekoch musí byť zabezpečená veterinárna služba. Prítomnosť veterinárnej služby je daná aktuálnymi podmienkami ŠVPS. Kováč nemusí byť prítomný, ale musí byť zaistená jeho rýchla dostupnosť.

17.7. Zdravotnícka služba

Na každých pretekoch musí byť zabezpečená zdravotnícka služba – záchranár, lekár alebo zdravotná sestra s príslušnou kvalifikáciou podať odborne prvú pomoc.

18. Ceny

Kokardami sú jazdci dekorovaní vo všetkých triedach v NC. Ďalšie ceny sú na uvážení usporiadateľa.

V pretekoch NC je dekorovaných kokardami prvých 5 jazdcov v každej súťaži.

Kokardy musia byť farebne rozlíšené. Vo vnútri kokardy **môže sa požaduje uviesť** umiestnenie, dátum a miesto konania pretekov.